

NÁZOV PREDMETU: **SOCIOLÓGIA A SOCIOLÓGIA RODINY**

ŠTUDIJNÝ ODBOR : PÔRODNÁ ASISTENCIA, DENNÁ FORMA ŠTÚDIA

ROČNÍK : **3.PAd BC.**

AKADEMICKÝ ROK: 2024/2025

SEMESTER: zimný

ROZSAH VÝUČBY : 1/1 S (10)

ZODPOVEDNÝ VYUČUJÚCI : doc. PhDr. Mgr. SIMONA KELČÍKOVÁ, PhD.

Časový harmonogram:	18.9.2024 ; 19.9.2024; 31.10.2024; 7.11.2024; 11.11.2024;
---------------------	---

Plán prednášok:

1. Sociológia a sociológia zdravotníctva. Predmet sociológie, základné pojmy, socializácia, resocializácia, sociálna rola. Sociálne prostredie.
2. Medicinalizácia života v postmodernej spoločnosti. Proces medicinalizácie.
doc. PhDr. Mgr. Simona Kelčíková, PhD. Mgr. Nikola Štekláčová
3. Sociológia pacienta a choroby. Postavenie pacienta vo funkčnom systéme nemocnice, v spoločnosti.
4. Sociálna stratifikácia, stratifikačné systémy. Skupinová štruktúra, sociálne interakcie, sociálna integrácia v skupine.
5. Rodina, charakteristika, založenie rodiny, životný cyklus rodiny.
6. Rodina ako morfostatická inštitúcia. Rodina ako základný stavebný kameň nerovnosti; stratifikácia, manželstvo a rodina, triedne zakotvené rozdiely v rodinnom správaní, v reprodukčnom správaní a životnom cykle, v starostlivosti o deti, vo vzdelanostných šanciach.
7. Rozvod a opakované manželstvo.

Časový harmonogram:	13.11.2024;15.11.2024;18.11.2024;26.11.2024;11.12.2024
---------------------	--

Plán cvičení :

1. Sociológia ošetrovateľstva/ pôrodnej asistencie. Vývoj sociologických prístupov ku zdraviu, chorobe a ošetrovateľstvu/ pôrodnej asistencii.
2. Sociálne a spoločenské dôsledky choroby. Prevencia. Civilizačné ochorenia.
doc. PhDr. Mgr. Simona Kelčíková, PhD. , Mgr. Nikola Štekláčová
3. Medzigeneračný konflikt na pracovisku. Vzťahy zdravotníckych pracovníkov. Vzťah lekár- pôrodná asistentka – pacient. Vzťah pôrodná asistentka – lekár. Rola pôrodnej asistentky. *doc. PhDr. Mgr. Simona Kelčíková, PhD. , Mgr. Nikola Štekláčová*
4. Psychosociálna záťaž výkonu profesie pôrodnej asistentky. Elitárstvo v PA. Trendy v pôrodnej asistencii, edukácia, autoregulácia ženy/pacientky.
5. Postavenie pacienta a jeho rodina. Koniec rodiny. Alternatívne spôsoby života partnerov, odvrátená strana rodiny, týranie, zneužívanie, incest, zanedbávanie.
doc. PhDr. Mgr. Simona Kelčíková, PhD. , Mgr. Nikola Štekláčová
6. Rodina v tradičnej spoločnosti. Rodina v teóriách klasickej sociológie. Rómska rodina.
TEST. Hodnotenie predmetu.

Podmienky pre ukončenie predmetu :

Hodnotenie študentov prebieha formou ústnej skúšky. Podmienky na absolvovanie predmetu pozostávajú – aktivita na cvičení (ppt), písomný test, minimálna hranica úspešnosti 60%. Hodnotenie: A: 100% - 91%, B: 90% - 81%, C: 80% - 73%, D: 72% - 66%, E: 65% - 60%, Fx: 59% a menej.

Účasť na cvičeniach - v priebehu semestra je možné ospravedlniť 1 cvičenie s doložením dokladu o dôvode neprítomnosti bez nutnosti nahrádzať (z dôvodu PN alebo iných prekážok zo strany študenta podľa ročenky). Nahrádzať je možné jedno ospravedlnené cvičenie v skúškovom období ZS (po dohode s vedúcim predmetu). Potvrdenie o PN je nutné predložiť vyučujúcemu do 2. dňa po ukončení PN, musí obsahovať náležitosti – meno študenta, dôvod, trvanie, podpis lekára.

S – záverečné splnenie podmienok ukončenia predmetu formou ústnej skúšky

Povinná a odporúčaná literatúra

BÁRTLOVÁ, S.- MATULAY, S. *Sociológia zdravia, choroby a rodiny*. 2008. Osveta: Martin. 2008. 141 s. ISBN 978-80-8063-306-6.

BÁRTLOVÁ, S. *Sociologie medicíny a zdravotnictví*. Grada Publishing: Praha. 2005. 188 s. ISBN 80-247-1197-4

SOPÓCI, J. *Sociálna stratifikácia a mobilita v sociologickej perspektíve*. Vydavateľstvo UK: Bratislava, 2017. 134 s. ISBN 978-80-8127-180-9

MOŽNÝ, I. *Sociologie rodiny*. SLON: Praha. 2. vyd. 2002. 250 s. ISBN 80-86429-05-9

MOŽNÝ, I. *Rodina a spoločnosť*. SLON: Praha. 2006. 311 s. ISBN 80-86429-58-X

DŽAMBAZOVIČ, R. *Rodinné správanie v demografických dátach*. Vydavateľstvo UK: Bratislava, 2012. 117 s. ISBN 987-80-8127-052-9.

CHORVÁT, I.; DŽAMBAZOVIČ, R. *Rodina na Slovensku v teórii a vo výskume*. STIMUL, Bratislava pre Filozofickú fakultu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. 2015. 182 s. ISBN 978-80-8127-152-6

NOVOTNÁ, E. *Základy sociologie*. Grada: Praha. 2008. 192 s. ISBN 978-80-247-2396-9

DŽAMBAZOVIČ, R.; GERBERY, D.; SOPÓCI, J. *Sociálna stratifikácia a sociálna mobilita v Slovenskej spoločnosti*. Vydavateľstvo UK: Bratislava, 2018. 201 s. ISBN 978-80-8127-211-0

ŠPIRUDOVÁ, L. et al. *Multikulturní ošetrovatelství II*. Praha: Grada Avicenum, 2006. 248 s. ISBN 80-247-1213-X.

V Martine 3.9.2024

doc. PhDr. Mgr. Simona Kelčíková, PhD.
pedagóg zodpovedný za výučbu

NÁZOV PREDMETU: **SOCIOLÓGIA A SOCIOLÓGIA RODINY**
ŠTUDIJNÝ ODBOR : PÔRODNÁ ASISTENCIA, DENNÁ FORMA ŠTÚDIA
ROČNÍK : **3.PAd BC.** AKADEMICKÝ ROK: 2024/2025
SEMESTER: zimný ROZSAH VÝUČBY : 1/1 S (10)
ZODPOVEDNÝ VYUČUJÚCI : doc. PhDr. Mgr. SIMONA KELČÍKOVÁ, PhD.

Okruhy otázok na skúšku

1. Sociológia a sociológia zdravotníctva. Základné pojmy (sociologický výskum, socializácia, resocializácia, socio ekonomický status, sociálna stratifikácia). Sociológia zdravotníctva a sociológia v zdravotníctve.
2. Sociálny vplyv na zdravie. Základné determinanty zdravia.
3. Prevencia. Prevencia podľa času, objektu a podľa použitých metód. Správanie poškodzujúce zdravie.
4. Potreby chorého a ich uspokojovanie vo vzťahu k riešeniu sociálnych vzťahov a sociálnych situácií.
5. Sociálne prostredie. Podpora sociálneho prostredia, ovplyvniteľnosť faktorov prostredia. Primárne (domáce) prostredie, prostredie nemocnice – pracovné prostredie PA.
6. Sociológia pacienta. Postavenie pacienta vo funkčnom systéme nemocnice. Postavenie pacienta v primárnej starostlivosti o ženu a rodinu.
7. Pacient a jeho rodina. Pacient a svojpomocné skupiny.
8. Choroba ako príčina narušenia podpory sociálneho prostredia, vplyv podpory sociálneho prostredia na zdravie, sociálne a spoločenské dôsledky choroby, chronická choroba. Choroba ako stigma.
9. Fázy choroby zo sociologického hľadiska. Civilizačné ochorenia. Správanie sa v chorobe. Prestíž profesie pôrodnej asistentky. Pôrodné asistentky a celoživotné vzdelávanie.
10. Medzigeneračný konflikt na pracovisku. Psychosociálna záťaž výkonu profesie pôrodnej asistentky. Elitárstvo v pôrodnej asistencii.
11. Sociálna stratifikácia, stratifikačné systémy. Skupinová štruktúra, sociálne interakcie, sociálna integrácia v skupine.
12. Systém starostlivosti o zdravie, význam zdravia pre spoločnosť, vplyv sociálnych vzťahov na zdravie jedinca. Vzťah lekár- pôrodná asistentka-pacientka, vzťah pôrodná asistentka – lekár.
13. Rodina v tradičnej spoločnosti. Rodina na prelome modernity a postmodernity - rodina ako základný stavebný kameň. Sociálna stratifikácia, manželstvo a rodina.
14. Rodina na prelome modernity a postmodernity – sociálne rozdiely v reprodukčnom správaní a životných cykloch. Zakladanie rodiny – sobášny trh.
15. Rodina na prelome modernity a postmodernity - socializácia dieťaťa a spoločenská autonómia

rodičov. Dopady zamestnanosti matiek na maloleté deti.

16. Rodina na prelome modernity a postmodernity – rozvody a opakované manželstvá.
K problematike umelého prerušenia tehotnosti : vývoj a aktuálna situácia.
17. Rodina na prelome modernity a postmodernity – deti narodené mimo manželského zväzku.
Pôrodnosť a neplodnosť ako druhá (a nečakaná) strana mince : aktuálna situácia v kontexte vývoja.
18. Rodina na prelome modernity a postmodernity – kríza rodiny. Domácnosť, ekonomika, zamestnaná žena a rodina, demografické trendy súčasnej rodiny
19. Rómska rodina – všeobecné poznatky o etnických Rómoch, špecifiká rómskej rodiny.
20. Medicinalizácia života v postmodernej spoločnosti. Päť stupňov procesu medicinalizácie.

V Martine 3.9.2024

doc. PhDr. Mgr. Simona Kelčíková, PhD.
pedagóg zodpovedný za výučbu

